

Lausuntopyyntökysely

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava -painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyn lopussa on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyyntöä käsittelevän helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite:

<https://www.webropolsurveys.com/S/23CD4E7D9E3E90FB.par>

Lisätietoja lausuntopyyntöä antavat:

Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, s-posti tuomas.poysti@stm.fi
Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, s-posti pekka.jarvinen@stm.fi
Finanssineuvos Teemu Eriksson, p. 02955 30177, s-posti teemu.eriksson@vm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Riikka Friberg, p. 02951 63629, s-posti riikka.friberg@stm.fi
Osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, s-posti jaana.aho@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi:
Joroisten kunta

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä:
25.1.2016

Toimielimen nimi:
Joroisten kunnanvaltuusto

Onko vastaaja*

X kunta

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
maakunnan liitto
muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
valtion viranomaisen
järjestö
joku muu

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajoon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Kyllä

X Ei

Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisessä ensisijaisena perusteena tulee olla toimivat ja taloudellisesti tehokkaat palvelurakenteet, jotka palvelevat alueiden asukkaiden palvelutarpeita mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Nyt lausuttavana oleva uudistuskokonaisuus on niin merkittävä muutos nykyiseen toimintaan ja toimintaympäristöön nähden, että alueita muodostettaessa tulisi ehdottomasti kuulla alueiden ja kuntien kantoja asiassa ja muokata tarvittaessa maakuntajoon pohjalta laadittuja alueita saatujen esitysten valossa.

Aluejakoa tehtäessä erityisesti maakuntien reuna-alueilla sijaitseville kunnille tulee antaa mahdollisuus perustellusta syystä suuntautua nykyisen maakuntajoon pohjalta tehdystä aluejaosta poikkeavasti ja valita jokin muu viereinen

itsehallintoalue, mikäli se on esimerkiksi asioinnin, työssäkäynnin, opiskelun, yhdyskunta- ja palvelurakenteen tai elinkeinoelämän näkökulmista perusteltua.

Edellä mainituin perustein Joroisten kunta katsoo että uudet itsehallintoalueet ja sote-alueet tulee perustaa toiminnallisesti ja taloudellisesti tehokkaasti alueen asukkaiden ja heidän palvelutarpeiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Nykyinen maakuntajako voi toimia pääosin pohjana uusia itsehallintoalueita perustettaessa, mutta niistä tulee kuitenkin perustellusta syystä voida poiketa.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Savo
Kainuu
Kanta-Häme
Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
X Pohjois-Savo
Päijät-Häme
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Joroisten kunta sijoittuu maantieteellisesti nykyisen Etelä-Savon maakunnan pohjoisosaan siten, että sen pohjoinen rajanaapuri on Varkauden kaupunki, joka sijaitsee Pohjois-Savon maakunnassa. Etäisyyttä Joroisten kirkonkylän ja Varkauden kaupungin keskustojen välillä on 19km. Lisäksi Kuvansi, joka on Joroisten kunnan toinen taajama, sijaitsee Varkauden kaupungin välittömässä läheisyydessä. Joroisten kunnalla ja kuntalaisilla on tiivis yhteys Pohjois-Savon suuntaan muun muassa palveluiden, asioinnin, työssäkäynnin ja elinkeinoelämän suhteen, kuten seuraavaksi kuvataan:

Yhteistyö sosiaali- ja terveystalvueluissa

Joroisten kunnalla ja Varkauden kaupungilla on Paraslain mukainen sosiaali- ja terveystalvueluiden yhteistoimintasopimus, jonka pohjalta Varkauden kaupunki järjestää Joroisten kunnan sote-palvelut. Yhteistyö on tiivistä. Joroisten kunta katsoo, että tätä olemassa olevaa toimivaa palvelurakennetta on luontevaa jatkaa

ja kehittää osana Pohjois-Savoon perustettavaa itsehallintoaluetta ja siihen kytkeytyvää sote-aluetta.

Pohjois-Savo on luonteva suunta hankkia myös vaativan erikoissairaanhoidon ja vaativan sosiaalihuollon palvelut, sillä jo nykyisellään iso osa, erityisesti vaativista palveluista hankitaan Pohjois-Savosta. Samalla palvelukokonaisuudet selkiytyisivät myös asiakkaiden suuntaan ja hoitoketjut suoraviivaistuisivat, kun palvelut voitaisiin hankkia kahden maakunnan palvelutarjonnan sijaan yhdestä. Samalla asiakkaiden siirtelyä eri toimipisteiden välillä voitaisiin vähentää ja toiminnan taloudellisuutta ja tehokkuutta parantaa.

Joroisten kunta katsoo, että Pohjois-Savoon perustettava itsehallintoalue ja Pohjois-Savon sote-alue olisivat Joroisten kunnalle niin palveluiden järjestämisen kuin asiakkaidenkin näkökulmasta luontevin ja järkevin suunta.

Yhteinen työssäkäynti- ja asiointialue

Joroisten kunta, Varkauden kaupunki ja Leppävirran kunta ovat tilastokeskuksen luokituksessa määritetty maakuntarajan ylittäväksi työssäkäyntialueeksi. Pendelöinti alueella on vilkasta ja esimerkiksi vuoden 2011 tilastokeskuksen aineiston mukaan Joroisista Varkauteen pendelöi 570 henkilöä ja Varkaudesta Joroisiin 285 henkilöä. Myös asiointiliikenne kuntien välillä on vilkasta. Varkauden suunta on ylivoimaisesti merkittävin kunnasta ulospäin suuntautuvan työssäkäynnin ja asiointin suunta. Myös tämä näkökulma puoltaa Joroisten kunnan kuulumista jatkossa Pohjois-Savoon perustettavaan itsehallintoalueeseen yhdessä muiden saman työssäkäyntialueen kuntien kanssa.

Yhteinen TYP-alue

Joroisten kunta, Varkauden kaupunki, Leppävirran kunta ja Heinäveden kunta muodostavat yhteisen TYP-alueen. Työllistymistä edistävän moniammatillisen yhteistyön näkökulmasta kuulumisen samaan itsehallintoalueeseen helpottaisi merkittävästi toiminnan järjestämistä ja yhdenmukaistaisi palveluita eri kunnissa.

Myös työvoimahallinnon ja kansaneläkelaitoksen näkökulmasta alue kuuluisi saman hallinnon alle, jolloin toiminta TYP-alueella selkiytyisi. Sama itsehallinto- ja sote-alue antaisi vakaan pohjan kehittää työllisyydenhoidon palveluita entistä tiiviimmin myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa.

Tiivis maakuntarajan ylittävä elinkeinorakenne

Keski-Savon alueella on tiivis ja kansallisestikin merkittävä energia ja metsäteollisuuden osaamiskeskittymä. Alueen elinkeinoelämä tekee tiivistä yhteistyötä yli maakuntarajan. Alueen yritysten näkökulmasta kuulumisen samaan itsehallintoalueeseen ja siten samaan aluehallintoon parantaisi yritysten toimintaedellytyksiä helpottaen esimerkiksi viranomaisten kanssa tehtävää yhteistyötä ja erilaisten kehityshankkeiden eteenpäin viemistä.

Muut perusteet

Edellä mainittujen esimerkkien lisäksi alueella tehdään myös paljon muuta maakuntarajan ylittävää yhteistyötä ja useat palvelukokonaisuudet ovat rakennettu tai ne tukeutuvat Keski-Savon kuntien yhteistoiminnalle. Näistä esimerkkeinä

toimivat monet tekniset palvelut, sivistystoimen palvelut ja ympäristötoimen palvelut. Vaikka toiminnot eivät suoraan tulevien itsehallintoalueiden tehtäväkenttään kuulu, tukee kuuluminen samaan itsehallintoalueeseen myös näiden toimintojen järjestämistä.

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Sosiaali- ja terveyspalvelut tulevat olemaan merkittävän uusien itsehallintoalueiden palvelukokonaisuuksista. Tämän johdosta on tärkeää, että työnjako itsehallintoalueiden välillä on selkeää. Ne itsehallintoalueet, jotka jäävät ilman omaa sote-alueita ovat muita alueita merkittävästi epävarmemmassa ja heikommassa asemassa, jolloin tasa-vertaisuuden periaate voi vaarantua.

Ratkaisu olisi selkeämpi, jos kaikilla alueilla olisi oma sote-palveluiden järjestämisvastuu. Tarvittaessa itsehallintoalueiden määrää tulisi vähentää siten, että kaikki perustettavat alueet olisivat toiminnoiltaan ja päätösvallaltaan tasavertaisia. Yhteinen sote-vastuu heikentää itsehallintoalueen asukkaiden ja valtuuston itsenäistä päätösvaltaa ja hämärtää johtamisvastuita.

Hallituksen linjauksessa jää epäselväksi, mitä alueiden yhteinen sote-vastuu tarkoittaa ja miten se käytännössä toteutetaan.

6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys

Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys

Taloudelliset edellytykset

Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko

Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne

Kielelliset erityispiirteet

Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat

Jokin muu, mikä?

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Sosiaali- ja terveyspalveluissa Etelä-Savon luontainen yhteistyösuunta on Pohjois-Savo, josta alueen nykyiset sairaanhoitopiirit (Etelä-Savon sairaanhoitopiiri ja Itä-Savon sairaanhoitopiiri) hankkivat valtaosan niistä palveluista, joita alueella ei itse tuoteta.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Kysymykseen vastaamiseen ei tässä vaiheessa ole edellytyksiä, koska kunnilla ei ole käytössään tarkempaa tietoa siitä tavasta, miten ilman omaa sote- aluetta jäävien itsehallintoalueiden sote-palvelut tullaan järjestämään.

Sosiaali- ja terveystalvet tulevat olemaan merkittävän uusien itsehallintoalueiden palvelukokonaisuuksista, jolloin myös sote-alueella on erittäin suuri merkitys perustettaville itsehallintoalueille ja niihin kuuluville kunnille.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Nykyinen linjaus on hyvä, eikä siihen ole lisättävää.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä?

Kuntien ja perustettavien itsehallintoalueiden välille tulee luoda toimiva ja luontainen neuvotteluyhteys, jolla varmistetaan tiivis yhteistyö kuntien tehtäväkentän ja itsehallintoalueen tehtäväkentän välillä.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Aluelinjaukset tulisi tehdä uudistuksen varhaisessa vaiheessa, jotta uusilla itsehallintoalueilla päästäisiin aloittamaan uudistuksen mukaisen toiminnan valmistelu. Samalla myös eri sairaanhoitopiireissä ja kunnissa käynnissä olevat mittavat investointihankkeet voidaan suhteuttaa ja sopeuttaa osaksi sote-uudistuksen mukaista alue- ja palvelurakennetta, jolloin ylimääräisiltä investoinneilta voidaan välttyä.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Itsehallintoalueiden rahoituksen järjestämisen tulee kohdella kuntia oikeudenmukaisesti, eikä rahoituslinjaukset saa asettaa kuntia taloudellisesti mahdottomaan tilanteeseen. Käytännössä kunnilta vähenevien tehtävien

kustannus ja tehtävien vähentämisen perusteella vähennettävä rahoitus tulee olla tasapainossa, jolloin kunnille jää riittävä rahoitus jäljelle jäävien tehtävien järjestämiseen.

Itsehallintoalueille tulee asettaa selkeät talouden tasapaino- ja kestävyystavoitteet, joilla varmistetaan kustannuskehityksen säilyminen maltillisina tulevina vuosina. Myös eri itsehallintoalueiden välisiä eroja esimerkiksi sairastavuudessa ja niiden aiheuttamissa kustannuksissa tulee pystyä kompensoimaan eri alueiden välillä.